

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Lachmanna a soudců Mgr. Martina Bobáka a Mgr. Jana Ferfeckého ve věci

žalobkyně: **Příležitosti bez bariér, s.r.o.**, IČO: 29003440
sídlem Roháčova 1637/88, Praha 3
zast. advokátem Mgr. Janem Maršálem
sídlem Politických vězňů 935/13, Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2021, č. j. MPSV-2021/12717-421/1

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 18. 3. 2021, č. j. MPSV-2021/12717-421/1, a rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajská pobočka pro hlavní město Prahu ze dne 24. 11. 2020, č. j. ABA-T-1694/2020, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 15 342 Kč ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku, k rukám JUDr. Jana Maršála, advokáta.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně je tzv. zaměstnavatelem na chráněném trhu práce (§ 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti). S Ministerstvem práce a sociálních věcí (**žalovaný**) vede spor ohledně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

neposkytnutí příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, jelikož žádost za třetí čtvrtletí roku 2020 nepodala ve lhůtě stanovené zákonem (§ 78a odst. 4 cit. zákona).

I. Správní řízení

2. Žalobkyně nejprve dne 20. 10. 2020 mylně zaslala žádost o příspěvek Zdravotní pojišťovně Ministerstva vnitra ČR. Další – již správně adresovanou – žádost zaslala Úřadu práce České republiky – krajské pobočce pro hlavní město Prahu (**úřad práce**) dne 4. 11. 2020. Současně požádala o prominutí zmeškání úkonu ve smyslu § 41 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Konkrétně uvedla, že po 20. 10. 2020 žádost nemohla řádně a včas odeslat, jelikož její jednatel Mgr. R., a také dvě její zaměstnankyně měli pozitivní výsledek testu na onemocnění Covid-19, což doložila. Tyto osoby byly v dočasné pracovní neschopnosti a měly nařízenou karanténu. Rozhodnutím ze dne 24. 11. 2020 úřad práce jakožto správní orgán I. stupně žalobkyni neposkytl příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce pro zmeškání lhůty dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že nemohl přihlídnout k žádosti o prominutí zmeškání lhůty.
3. Žalobkyně se odvolala. Žalovaný její odvolání v záhlaví specifikovaným rozhodnutím zamítl. Přitom zejména poukázal na znění § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti, který výslovně stanoví poslední den pro podání žádosti. Pokud žadatel nestihne podat žádost včas, správní orgány nemohou příspěvek poskytnout, a to ani pokud by žadatel splnil ostatní podmínky cit. ustanovení § 78a tohoto zákona. Je odpovědností žadatele, aby žádost podal včas. Nad rámec prvostupňového rozhodnutí ze dne 24. 11. 2020 žalovaný vedle jiného doplnil, že zákon při opožděném podání žádosti správním orgánům nedovoluje přihlídnout k finanční situaci žadatele, ani k tomu, jak na něj dopadne rozhodnutí o neposkytnutí příspěvku. Žalobkyni nemohla pomoci ani skutečnost, že včasnou žádost omylem zaslala shora uvedené zdravotní pojišťovně.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného

4. Vedle již shora uvedeného žalobkyně mj. konkretizovala, že svým zaměstnancům vyplatila mzdy v pátek 16. 10. 2020, což byl nejdřívější termín, kdy mohla vlastní žádost o příspěvek podat. Žádost poslala omylem zdravotní pojišťovně dne 20. 10. 2020. V ten samý den měl pozitivní test na onemocnění Covid-19 její jednatel Mgr. R., který odpovídá za podání žádosti o příspěvek. I druhý z jednatelů, Bc. K., byl pozitivní. Oba měli od 20. 10. 2020 nařízenou karanténu, stejně tak jako někteří zaměstnanci žalobkyně. To fakticky ochromilo vnitřní chod žalobkyně. Mylné zaslání žádosti do datové schránky zdravotní pojišťovny mohla odhalit až 4. 11. 2020, tj. v den, kdy se potřební zaměstnanci vrátili z karantény.
5. Žalobkyně zejména tvrdí, že včasné podání žádosti dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti, není hmotněprávní podmínkou pro poskytnutí příspěvku. Jde jen o stanovení formálního postupu pro zaměstnavatele, nikoli o podmínku vzniku nároku. Z § 78a odst. 8 téhož zákona údajně plyne, že podmínkou poskytnutí příspěvku není ani podání žádosti. Příspěvek je nárokový.
6. Institut navrácení v předešlý stav dle § 41 správního řádu je podle žalobkyně třeba použít i na zákonné lhůty, a to i na lhůtu dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti. Žalobkyně zpochybňuje závěr, že o prominutí zmeškání lhůty lze žádat jen po zahájení správního řízení. Úřad práce měl její žádost o prominutí zmeškání této lhůty řádně posoudit a

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

vyhovět jí. Tvrdí, že ustanovení správního řádu se použijí vždy, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup. Pokud by zákonodárce chtěl vyloučit postup dle správního řádu, jistě by to výslovně v zákoně o zaměstnanosti uvedl.

7. Dále žalobkyně namítá, že neposkytnutí příspěvku pro zmeškání lhůty o pouhé 4 dny je v rozporu s veřejným zájmem, smyslem a účelem zákona. Přitom odkazuje na institut žádosti o odstranění tvrdosti zákona dle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti, který umožňuje prominout nesplnění jiné – avšak hmotněprávní – podmínky dle § 78a odst. 4, a to bezdlužnosti zaměstnavatele. Navrácení v předešlý stav dle § 41 správního řádu plní stejnou funkci u zmeškání lhůty, jakou plní odstranění tvrdosti zákona dle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti.

8. Správní orgány v jejím případě postupovaly formalisticky, bez ohledu na čl. 27 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a směrnicí EU, která stanoví povinnost státu stimulovat

zaměstnavatele pro účely zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Správní orgány tyto požadavky ignorovaly, což ohrozí pracovní pozice osob se zdravotním postižením, které žalobkyně zaměstnává. V rozporu s § 2 odst. 4 správního řádu se žalovaný nezabýval otázkou veřejného zájmu.

9. Žalobkyně dále mj. namítá, že u ní jsou dány důvody pro navrácení v předešlý stav ve smyslu rozhodnutí Nejvyšší správního soudu (NSS). Konečně správním orgánům vytýká procesní pochybení. Nerozhodly o žádosti o prominutí lhůty samostatným usnesením, což požaduje § 41 odst. 6 a 7 správního řádu. Zdravotní pojišťovna nepostoupila příslušnému úřadu práce její žádost ze dne 20. 10. 2020, jakkoli k tomu byla povinna v rámci zásady spolupráce správních orgánů. Tím žalobkyni zkrátila na jejích právech.

10. Žalovaný navrhuje, aby soud žalobu zamítl. Odkazuje na judikaturu NSS, dle níž je včasné doručení žádosti o příspěvek dle § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti (tzn. ve znění do 31. 12. 2017) druhou podmínkou poskytnutí tohoto příspěvku. Žalovaný prý nemohl postupovat dle § 41 správního řádu, marně propadnutou hmotněprávní lhůtu nemohl navrátit v předešlý stav, a to nezávisle na tom, že žalobkyně podala žádost jen 4 dny po uplynutí lhůty. Zákon nedovoluje přihlídnout k tvrzením o negativních důsledcích neposkytnutí příspěvku.

III. Jednání

11. Při jednání konaném dne 30. 1. 2023 soud nejprve nastínil, že k vyřešení sporu mezi žalobkyní a žalovaným je stěžejní posoudit otázku, zda žádost dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti lze podat po uplynutí tam uvedené lhůty spolu s žádostí o prominutí zmeškání této lhůty dle § 41 správního řádu. Bylo by totiž předčasné jakkoli řešit zbylé žalobní výtky, pokud by se ukázalo, že žalobkyně mohla účinně požádat o prominutí zmeškání lhůty dle § 41 správního řádu. Účastníci řízení při přednesech setrvali na svých procesních stanoviscích a dosud uplatněné argumentaci. Zástupkyně žalobkyně mj. zdůraznila, že žalobkyně podávala spornou žádost o příspěvek v období „nejvyššího covidu“, podala ji omylem u nepříslušného orgánu, avšak vzápětí, jakmile na toto pochybení přišla, žádost podala spolu s žádostí dle § 41 správního řádu. Žalovaný pak dodal, že zákon o zaměstnanosti je hmotněprávní předpis a lhůta upravená v § 78a odst. 4 tohoto zákona je tedy proto hmotněprávní. Také odkázal na judikaturu, dle níž je včasná žádost o tento příspěvek podmínkou poskytnutí příspěvku.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

12. Soud poučil účastníky řízení o tom, že obsahem správního spisu se až na výjimky nedokazuje. Jediným z žalobkyní navrhovaných důkazních prostředků, který nebyl založen ve správním spisu, je dohoda o uznání žalobkyně zaměstnavatelem na chráněném trhu práce č. X. Zástupkyně žalobkyně trvala na provedení tohoto důkazního prostředku. Soud návrh zamítl. Tento důkazní návrh se totiž neváže k posouzení stěžejní právní otázky, kterou soud vymezil již na počátku jednání, a to zda žádost o poskytnutí příspěvku lze podat i po lhůtě stanovené v § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti ve spojení s žádostí dle § 41 správního řádu. Dohoda žalobkyně s úřadem práce se týká jiné podmínky stanovené v § 78a odst. 1 zákona o zaměstnanosti, jejíž splnění není mezi účastníky sporné.

IV. Posouzení věci

13. Žaloba byla podána včas a osobou k tomu oprávněnou. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.)], jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Vycházel ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
14. Žaloba není důvodná.
15. Hned v úvodu soud konstatuje, že obecná námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí je lichá. Jeho odůvodnění je vystavěno na jasném, srozumitelném a uceleném argumentačním systému, z něhož rozumně plynou právní závěry [viz nález ÚS ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08 (N 26/52 SbNU 247), *M. CAMBELL & SONS LIMITED*, bod 68, srov. rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014-43, *To & Mi Vdf.*, bod 41, a další].
16. Jde-li o právní posouzení věci, soud zjistil, že mezi účastníky není sporu ohledně skutkového stavu. Přou se o klíčovou otázku, a to, zda lhůta k podání žádosti dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti je hmotněprávní podmínkou poskytnutí příspěvku, nebo nikoliv. Žalobkyně tvrdí, že zmeškání této lhůty lze prominout za pomoci § 41 správního řádu. Na to navazuje další argumentaci, která má svědčit v prospěch navrácení v předešlý stav.
17. Dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti ve znění od 1. 10. 2020 platí, že příspěvek *se poskytuje čtvrtletně zpětně na základě písemné žádosti zaměstnavatele, která musí být krajské pobočce Úřadu práce doručena nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí. Příspěvek se poskytuje za podmínky, že k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí zaměstnavatel nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené příslušným finančním nebo celním úřadem, nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění* (zvýraznění doplněno).
18. Soud předně souhlasí s žalobkyní, že příspěvek dle § 78a zákona o zaměstnanosti je nárokový. Fyzickým osobám se zdravotním postižením se poskytuje na trhu práce zvýšená ochrana (§ 67 odst. 1 cit. zákona). Tato ochrana se projevuje jednak opatřeními směřujícími přímo vůči nim (především právo na pracovní rehabilitaci dle § 69), jednak opatřeními vůči zaměstnavatelům, kteří provádějí jejich přípravu k práci (§ 72 a 73), či je zaměstnávají formou zřízení chráněného pracovního místa (§ 75 a násl.). Pro zaměstnavatele, kteří zaměstnávají více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu svých

zaměstnanců, vytváří zákonodárce chráněný trh práce (§ 78) a zaměstnavatelům poskytuje příspěvek na podporu zaměstnávání (§ 78a).

19. Úpravou podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením v zákoně o zaměstnanosti plní Česká republika svůj závazek plynoucí z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením vyhlášené pod č. 10/2010 Sb. m. s. V ní se Česká republika zavázala podporovat pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním postižením [čl. 27 odst. 1 písm. e) Úmluvy] a podporovat zaměstnávání těchto osob v soukromém sektoru [čl. 27 odst. 1 písm. h) Úmluvy]. Primárním účelem příspěvku dle § 78a zákona o zaměstnanosti je tedy podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením skrze částečnou úhradu prostředků vynaložených na mzdy a dalších nákladů. Vzhledem k tomu, že stát přebírá část nákladů zaměstnavatele, je zcela legitimní, aby kladl na zaměstnavatele, kteří o příspěvek žádají, přísné podmínky. V tomto ohledu lze souhlasit s žalovaným, že není v zájmu státu, aby z veřejných rozpočtů přispíval zaměstnavatelům, kteří nedodržují své závazky vůči státu (viz rozsudek Městského soudu ze dne 24. 6. 2021, č. j. 11 Ad 1/2021-47, *Broome*, bod 38 a násl., a na něj navazující rozsudek NSS ze dne 31. 8. 2022, č. j. 6 Ads 244/2021-29). Ostatně tento příspěvek je třeba považovat za účelovou dotaci, na kterou vzniká zaměstnavateli nárok při splnění zákonem stanovených podmínek (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014-46, č. 3324/2016 Sb. NSS, body 40 a 41, který tento příspěvek řešil ve vztahu k předcházejícímu znění zákona o zaměstnanosti ve znění účinném od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2008, tj. předtím, než zákonodárce tuto úpravu s dílčími změnami překlopil do nového a pro nynější věc rozhodného § 78a zákona o zaměstnanosti; novela se však netýkala zákonných formulací o potřebě podat žádost o příspěvek včas). V právě cit. rozsudku, bod 42, rozšířený senát vyslovil následující.

První zákonem o zaměstnanosti stanovenou podmínkou pro poskytnutí příspěvku je zaměstnávání více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu zaměstnanců zaměstnavatele [...]. Doručení žádosti o příspěvek úřadu práce nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí čtvrtletí je *druhou* podmínkou pro poskytnutí příspěvku (srov. § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti). *Třetí* podmínkou pro poskytnutí příspěvku je tzv. bezdlužnost zaměstnavatele (srov. § 78 odst. 4 zákona o zaměstnanosti). (zvýraznění doplněno)

Rozšířený senát tedy považoval včasnou žádost o příspěvek za jednu z nutných podmínek k poskytnutí tohoto příspěvku. K povaze této lhůty se ovšem podrobněji nevyjadřoval, stejně tak, jak se této otázce nevěnoval NSS ani v dalším navazujícím rozsudku ze dne 12. 12. 2017, č. j. 7 Ads 343/2017-35, *Budějovický Regent* (NSS tam ze skutkového hlediska řešil obdobný případ, jak je tomu v posuzované kauze, avšak tehdejší stěžovatelka nepodala žádost o prominutí zmeškání lhůty dle § 41 správního řádu).

20. Nutno podotknout, že vzhledem k primárnímu účelu úpravy si byl zákonodárce vědom, že striktní požadavky na poskytnutí příspěvku nelze absolutizovat, a proto výslovně umožnil dvě úlevy – první jsou výjimky uvedené v § 78a odst. 4 písm. a) a b) zákona o zaměstnanosti, druhou je možnost žádat o odstranění tvrdosti zákona dle odst. 15 a 16 tohoto ustanovení. Tyto výjimky zjevně směřují k prolomení třetí podmínky tzv. bezdlužnosti.
21. Jakkoli zákonodárce v zákoně o zaměstnanosti výslovně neumožnil žadatelům o příspěvek (zaměstnavatelům) žádat o prominutí zmeškání lhůty k podání žádosti dle § 78a odst. 4, nelze vyloučit, že v tomto směru spoléhal na použití obecných institutů správního řádu, jejichž použití v zákoně o zaměstnanosti nevyloučil. Shora uvedený výklad z rozsudků 9 Ads 83/2014 a 7 Ads 343/2017 sice na první pohled svědčí v prospěch tvrzení

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

žalovaného, že včas podaná žádost o poskytnutí příspěvku dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti je hmotněprávní podmínkou pro poskytnutí příspěvku. Avšak tento závěr by ze strany městského soudu byl ukvapený. NSS zjevně cílil na skutečnost, že poskytnutí příspěvku je podmíněno žádostí, kterou žadatel doručí úřadu práce včas. To však neznamená, ostatně jako je tomu i v obdobných situacích napříč procesními řády, že opožděné podání nelze nijak zhojit.

22. V tomto směru soud nemohl pominout žalovaným odkazovaný rozsudek NSS ze dne 25. 6. 2014, č. j. 1 As 31/2014-27, č. 3097/2014 Sb. NSS, *Radiospol*. V právě cit. rozsudku NSS – na půdorysu případu s nápadně podobnou formulací lhůty k podání žádosti – vyslovil závěry, jimiž se městský soud cítí být vázán i v tomto případě.

[16] Za lhůtu je nutno považovat časový interval, v němž má být, případně musí být, něco vykonáno. Lhůtou je rovněž časový úsek, ve kterém může být nárok (subjektivní právo) uplatněn u příslušné osoby či orgánu. Teorie rozlišuje dva druhy lhůt. Jsou jimi lhůty hmotněprávní a procesní. Hmotněprávní lhůty jsou lhůty, jejichž běh je stanoven zákonem a zpravidla jej nelze ovlivnit jednáním adresátů příslušných právních norem. Konec lhůty je absolutní a jejich zmeškání má za následek zánik práva. Tyto lhůty nelze navracet ani prominout. Jedná se o lhůty prekluzivní, neboli propadné. Procesní lhůty mohou být zákonné (stanoveny přímo zákonem), soudcovské (stanoveny soudem, příp. předsedou senátu), nebo mohou být stanoveny správním orgánem. Tyto lhůty mají svůj význam především ve vztahu k efektivitě řízení a jejich zmeškání nemusí mít za následek ztrátu práva. S nedodržením těchto lhůt zákon přímo nespojuje žádné právní následky pro věc samu. Přitom je nutno podotknout, že v případě zákonných lhůt právní normy obvykle výslovně nestanoví, zda se jedná o lhůtu propadnou, či pořádkovou. Určení povahy lhůty je proto záležitostí výkladu konkrétní právní normy upravující předmětnou lhůtu. Stejně jak je tomu i v nyní projednávané věci. Ustanovení upravující lhůty propadné určují s jejich uplynutím konkrétní právní důsledek, který je zpravidla vyjádřen slovy, že po uplynutí těchto lhůt již nelze něco nadále vykonat či činit, či naopak, že pouze do uplynutí lhůty něco činit lze. Typickým příkladem lhůty propadné je např. lhůta uvedená v § 148 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, jakož i lhůta podle § 20 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

[17] Dle § 12 odst. 10 písm. c) zákona č. 231/2001 Sb. *[p]rovozovatel vysílání s licenci může písemně požádat Radu o prodloužení doby platnosti licence, na základě které vysílá. Tato žádost musí být Radě doručena (...) u místního rozhlasového nebo televizního vysílání v období od počátku 36. do konce 30. měsíce před pozbytím platnosti stávající licence.*“ Zákon zde sice neuvádí konkrétní právní důsledek, který je navázán na její uplynutí, soud má nicméně za to, že zákonodárce použil slova „*musí být Radě doručena*“ pro zdůraznění prekluzivní povahy této lhůty. Tímto zněním zákonodárce měl na mysli, že stanovenou lhůtu nelze ze strany správního orgánu prodloužovat, na rozdíl od lhůty pořádkové. **V tomto případě lze pouze prominout zmeškání úkonu dle § 41 odst. 1 správního řádu, ovšem musela zde existovat překážka, která podateli bránila úkon učinit (§ 41 odst. 2 téhož zákona). Správní orgán zmeškání úkonu nepromine, je-li zjevné, že by újma, která by byla způsobena dotčením veřejného zájmu, převýšila újmu hrozící podateli (srov. § 41 odst. 5).**
(poslední zvýraznění doplněno)

Tento tzv. sbírkový judikát dává městskému soudu jednoznačný signál, a to že i u lhůt, které se na první pohled „tváří“ jako hmotněprávní a svou povahou jde o lhůty prekluzivní, lze užít institutu žádosti o prominutí zmeškání lhůty dle § 41 správního řádu. NSS tento závěr nekonstatoval pouze ve shora cit. bodě 17, avšak dílem výslovně, dílem implicitně ho opakoval i v bodech 21 a 24 jeho rozsudku. Tím NSS relativizoval i názor, který do tehdy zastávala část doktríny (srov. Vedral, J., *Správní řád: komentář*. Praha: Bova Polygon, II. aktualizované a rozšířené vydání, 2012, s. 452, kde se autor vyslovil proti použití § 41 správního řádu u opožděných žádostí o prodloužení časově omezeného povolení).

23. Pokud tedy NSS dovedl shora uvedené u řízení o pozdě podané žádosti o prodloužení licence dle zákona č. 231/2001 Sb., kde je třeba v relativně krátkém časovém intervalu zjišťovat, zda žadatel splnil podmínky pro prodloužení stávající licence (tamtéž, bod 25), nic nebrání tomu, aby městský soud stejný výklad vztáhl i na použití institutu prominutí zmeškání lhůty dle § 41 správního řádu k opožděným žádostem dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti. Právě u těchto žádostí dle zákona o zaměstnanosti totiž z povahy věci nehrozí, že by jakákoli opožděná žádost – u níž jsou dány omluvitelné důvody ve smyslu § 41 správního řádu – myslitelně omezila, resp. negativně ovlivnila fungování příslušných orgánů veřejné správy, případně jinak nepřiměřeně zasáhla do právní sféry třetích osob. Nelze opomenout, že sám žalovaný na s. 5 napadeného rozhodnutí vyslovil závěr, že lhůtu pro podání žádosti o příspěvek „nelze zásadně prominout“, čímž fakticky popřel svůj absolutní názor, na jehož základě žádost žalobkyně mechanicky vyhodnotil jako opožděnou. O tom, že judikatura NSS není v otázce následků uplynutí hmotněprávních lhůt natolik důsledná, jak tvrdí žalovaný, svědčí ostatně i rozsudek ze dne 16. 3. 2021, č. 4 As 297/2020-27, č. 4179/2021 Sb. NSS, který se věnuje otázce včasnosti žádosti o peněžitou pomoc, které orgány činné v trestním řízení poskytují oběti trestného činu podle § 8 odst. 1 písm. g) zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů.
24. Soud při tomto výkladu nemohl odhlédnout od stěžejních funkcí příspěvků dle § 78a zákona o zaměstnanosti, zejména potřebu podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením a jejich ochranu, jak ostatně uvedl v bodech 18 a 19 shora. Žalobkyně má pravdu, že od 5. 10. 2020 do 12. 4. 2021 byl na území ČR vyhlášen nouzový stav a orgány veřejné správy vydávaly rozsáhlá mj. omezující opatření. V souvislosti s pandemií zákonodárce přijal zákon č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby, tzv. lex covid. Žalobkyně si je dobře vědoma toho, že tento zákon se nepoužije na prominutí zmeškání lhůt ve správním řízení. Soud k tomu dodává, že zákonodárce v tomto směru zjevně omezil působnost lex covid s vědomím, že správní řád právě v § 41 obsahuje dostatečnou úpravu promíjení zmeškání lhůt, třeba i za účelem řešení obtíží spojených s protipandemickými opatřeními, jak tomu bylo i v nynějším případě.
25. Na tomto místě je třeba uzavřít, že správní orgány pochybily, pokud bez dalšího odmítly posoudit žádost žalobkyně o prominutí zmeškání lhůty (§ 41 správního řádu) k podání její žádosti o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti. Soud nemůže nahradit chybějící úvahu správních orgánů ve vztahu k důvodnosti žádosti o prominutí zmeškání lhůty, a to úvahu, která by brala v potaz všechny relevantní okolnosti tohoto případu (srov. rozsudky NSS z 27. 8. 2009, č. j. 4 As 30/2008-102, a ze 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53). Bude proto na správních orgánech, aby – oproštěny od jejich původních zábran stran věcného posouzení žádosti žalobkyně – nyní tuto žádost dle § 41 správního řádu skutečně připustily a posoudily. Přitom správní orgány neopomenou, že NSS se již k důvodům pro použití institutu navrácení v předešlý stav (mj. dle § 41 správního řádu) opakovaně vyjadřoval např. v rozsudcích ze dne 26. 10. 2016, č. j. 8 Azs 57/2016-36, bod 13 a násl., a tam cit. judikaturu, kde poskytl ucelený návod, jak takovou žádost uchopit (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Azs 62/2014-31, bod 25 a násl.).
26. Soud se zbylými žalobními námitkami nemohl zabývat, jelikož jejich posouzení by bylo ve vztahu k výše uvedenému předčasné. Je na správních orgánech, aby nejdřív ve Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

smyslu shora uvedeného právního závěru soudu vyhodnotily, zda žalobkyni lze prominout zmeškání lhůty k podání žádosti dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti.

27. Jen pro úplnost soud dodává, že Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra ČR sice mohla v souladu se zásadou spolupráce správních orgánů postoupit žádost žalobkyně ze dne 20. 10. 2020 věcně a místně příslušnému úřadu práce, avšak nemusela tak nutně – vzhledem ke zbývajícím lhůtám – učinit včas. V tomto směru soud žalobkyni odkazuje na § 44 odst. 1 správního řádu, dle něhož se řízení o žádosti zahajuje dnem, kdy žádost došla věcně a místně příslušnému správnímu orgánu (srov. § 37 odst. 6 správního řádu). Tzn., podáním k nepřislušnému orgánu nelze „chytit“ lhůtu k podání žádosti. Bylo nanejvýš troufalé, pokud žalobkyně spoléhala na to, že zdravotní pojišťovna včas (rozuměj nejpozději do 31. 10. 2020) dle § 12 správního řádu *bezodkladně* postoupí její žádost podanou pár dní před koncem lhůty příslušnému úřadu práce. V tomto směru soud odkazuje na rozsudek NSS ze dne 1. 3. 2013, č. j. 9 As 172/2012-32:

Termín „bezodkladně“ vyjadřuje skutečnost, že nesmí docházet k neodůvodněným prodávám, resp. že by postup dle § 12 správního řádu neměl být odkládán na pozdější dobu. Nicméně i zde platí, že podání, k jehož vyřízení není správní orgán, jemuž bylo doručeno, příslušný, musí být přijato, předáno konkrétní úřední osobě, která jej vyřídí, náležitě vyřízeno a v neposlední řadě expedováno tak, aby jej obdržel příslušný orgán. Je třeba si uvědomit, že naznačené aspekty vyřízení podání se odehrávají v konkurenci shodných činností u jiných věcí u daného správního orgánu, které je též třeba vyřídit a které tak prodlužují dobu k postupu dle § 12 správního řádu, aniž by se dalo hovořit o porušení bezodkladnosti. Z tohoto důvodu nemusí v každém jednotlivém případě „bezodkladně“ znamenat „ihned“ či „do jednoho dne“.

Soud tedy shrnuje, že v řízení o žádosti je odpovědností každého žadatele, který po orgánech veřejné správy něco požaduje (navíc v tomto případě dobrodiní ve formě účelové dotace), aby hlídal, komu žádost zasílá. Tuto odpovědnost nelze volně přenášet na jiný orgán, který vykonává veřejnou správu. V posuzovaném případě měla zdravotní pojišťovna pouhých 7 pracovních dní k (včasnému) postoupení žádosti prvostupňovému orgánu (úřadu práce). V této relativně krátké lhůtě – jak plyne z výše cit. závěrů – nemusela spornou žádost stihnout bezodkladně postoupit věcně a místně příslušnému úřadu práce.

V. Závěr a náklady řízení

28. Napadené rozhodnutí je nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Soud ho proto výrokem I zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že nesprávný právní názor tíží již rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, soud zrušil i toto rozhodnutí (§ 78 odst. 3 s. ř. s.). V dalším řízení jsou správní orgány vázány právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), tzn., nejdříve musí vyhodnotit důvodnost žádosti o prominutí zmeškání úkonu dle § 41 správního řádu, a teprve pokud dospějí k závěru, že tato žádost je důvodná, rozhodovat o žádosti žalobkyně o poskytnutí příspěvku dle § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti.
29. Plně procesně úspěšná byla žalobkyně, proto ji vzniklo právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.), k jejichž náhradě soud žalovaného zavázal (výrok II). Náklady řízení žalobkyně představují:
- a) zaplacený soudní poplatek 3 000 Kč
 - b) náklady právního zastoupení advokátem
 -)
 -) odměna advokáta za zastupování v řízení § 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. 9 300 Kč
 - ve výši 3 100 Kč / úkon při těchto d),

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

úkonech právní služby:

- i. příprava a převzetí věci
- ii. sepis žaloby
- iii. účast u jednání dne 30. 1. 2023

§ 11 odst. 1 písm. a), d), g)
vyhlášky č. 177/1996 Sb.

□) paušální náhrada hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč / úkon při úkonech právní pomoci vypočtených pod písm. □) § 13 odst. 4 900 Kč
vyhlášky č. 177/1996 Sb.

□) DPH 21% z částek uvedených pod písm. □)-□) 2 142 Kč

Celkem 15 342 Kč

30. Všechny tyto náklady řízení podle obsahu spisu žalobkyni prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění práv. Soud tedy žalovaného k jejich zaplacení zavázal, a to k rukám zástupce žalobkyně dle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (o. s. ř.), ve spojení s § 64 s. ř. s. Lhůtu soud stanovil v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Nesplní-li povinný (žalovaný) dobrovolně, co mu ukládá výrok II vykonatelného rozhodnutí, může oprávněný (žalobkyně) podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

Praha 30. ledna 2023

Mgr. Martin Lachmann v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.